

Kostskolerne tåler at komme frem i lyset

Seniorforsker Mette Lausten blev positivt overrasket, da VIVE - for første gang nogensinde – satte luppen på kostskoler som anbringelsessted. Kostskolerne klarede sig forbavsende godt sammenlignet med andre anbringelsestyper - hvilket ifølge forskeren bør få kommunerne til at inddrage kostskolerne mere i deres overvejelser, når de anbringer.

At unge, der har været anbragt på en kostskole, klarer sig godt i forhold til uddannelse og selvforsørgelse sammenlignet med tidligere anbragte på døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder, forbavser ikke Mette Lausten så meget. Unge, der anbringes på døgninstitutioner og opholdssteder har erfaringsmæssigt flere udfordringer at slås med end unge, der anbringes på en kostskole.

Men at de unge fra kostskolerne klarer sig mindst lige så godt - og ift. nogle parametre bedre - end unge, der hovedsageligt har været anbragt i familiepleje, havde forskeren ikke regnet med.

- Kommunerne vil gerne bruge familiepleje. Men måske skal de tænke kostskoler som et reelt alternativ til nogle unge. For eksempel dér, hvor mavefornemmelsen hos de anbringende sagsbehandlere siger dem, at en familieplejeanbringelse ikke kommer til at fungere på den lange bane, siger Mette Lausten.

56 - 46 - 36 i kostskolernes favør

Kostskoler.dk er en sammenslutning af syv kostskoler, der alle modtager elever, anbragt efter service-lovens §52, stk. 3 nr. 7 - samme paragraf som de øvrige anbringelsestilbud. VIVE har for kostskoler.dk lavet undersøgelsen *'Anbragt på en kostskole - Hvordan klarer unge, der er anbragt på kostskoler, sig efter endt grundskole, sammenlignet med unge i andre anbringelsestyper'*.

Nogle få tal fra undersøgelsen:

- 56 pct. af de tidligere kostskoleanbragte er som 25-årige enten i gang med eller har taget en uddannelse. De tilsvarende tal for familieplejeanbragte er 46 pct. og for institutionsanbragte 36 pct.
- 72 pct. af unge, der har taget en 9. eller 10. klasse som anbragt på en kostskole, er selvforsørgende som 25-årig mod 69 pct. af de tidligere familieplejeanbragte og 50 pct. af de tidligere institutionsanbragte.

Nye kammerater contra ny familie

Mette Lausten har ikke undersøgt *hvorfor* tallene ser sådan ud. Men med hendes mangeårige erfaring som forsker på anbringelsesområde har hun nogle hypoteser.

- Forskellen på fx familiepleje og kostskoler er, at på en kostskole skal den unge ikke skabe relation til en ny familie. I familiepleje skal man så at sige arbejde med, at det er nogle andre, der skal være min far og mor ved spisebordet. På en kostskole derimod skal man lære at være sammen med andre unge og fungere i en gruppe. For nogle unge vil det være lettere, siger Mette Lausten.

Kostskolerne tåler at komme frem i lyset

En anden ting, der kan være med til at gøre udfaldet, er, at man på en kostskole sætter fokus på skoledelen. Kostskolerne driver *skole* for nogle unge, der også bor på stedet - ikke omvendt.

- Jeg tænker, at de unge, der anbringes på kostskolerne - til forskel fra de unge på døgninstitutionerne - godt kan rumme, at man i første række tænker på dem som skoleelever. Og til forskel fra i familieplejen, hvor børnene ofte går i den almindelige folkeskole, går kostskoleeleverne på en skole, der kan rumme dem. Det kan også bidrage til, at kostskoleeleverne klarer det faglige relativt godt, siger Mette Lausten.

Sammenligningen holder

Et omstridt punkt, når man - hvad enten man er forsker, politiker eller fagperson - forsøger at sammenligne effekten af forskellige typer af anbringelsessteder, er, om det overhovedet er muligt. Fordi der - selvfølgelig - ikke kan laves kontrollerede forsøg, hvor to børn/unge med nøjagtigt samme udfordringer placeres i henholdsvis familiepleje, døgninstitution - eller kostskole. Alligevel er VIVE nået langt i undersøgelsen med at forsøge at gøre de tre sammenligningsgrupper så ens som muligt.

Alle 499 unge, der har været anbragt på en af undersøgelsens syv kostskoler fra 2005 til 2017 og dér har færdiggjort grundskolen, har fået kortlagt de relevante, registrerbare data, man har på dem: Deres psykiatriske diagnoser, om de har modtaget forebyggende foranstaltninger inden 11-årsalderen og en række karakteristika hos forældre: forsørgelsesgrundlag, samlivsforhold, psykiatriske diagnoser og straffelovsovertrædelser. En-til-en er der fundet unge i de to andre grupper, der matcher disse karakteristika.

Det, forskerne *ikke* har kunnet, er at matche de unge på subjektive karakteristika, fordi de ikke ligger i databaserne: graden af omsorgssvigt, forældreevne, tilknytningsmønster, misbrugsproblematikker mm.

Men ændrer dette efter forskerens mening ved de grundlæggende mønstre i undersøgelsen?

- Min erfaring siger mig, at der er en rigtigt stor sammenhæng mellem det, man kan se i registrene, og det man ikke kan se. Når en ung er rigtigt udsat på de registrerbare data, er han eller hun det også på de subjektive. Så når jeg matcher de tidligere kostskoleelever med andre anbragte med samme registrerbare data, så tør jeg godt tro på, at der ikke er væsentlige forskelle mellem dem, siger Mette Lausten.

Hele undersøgelsen på www.vive.dk

